

משלי לא כ

יוצא מוזיקיטקסט ב־2 בינואר 2025

משלי לא כ: "כִּפֶּה פָּרֵשָׁה לְעֵנִי, וַיְדִיָּה נְשַׁלְּחָה לְאַבְיוֹן."

תרגום מצודות: **כפה פרשה לעני לקחת מידה מתנתה, ולא קפצה יד;** וידיה שלחה (הושיטה) לאביון, לתת ליד מי שנכלם לקחת בעצמו.

ולפי המשל:

תמתיק אמריה במליצה נאותה, להכניס חכמה והשכל בלבבות חלושי הדעת ודלי התבונה.

תרגום ויקיטקסט: היא פורשת את כפה לתת אוכל לעני, ושולחת את ידיה לעזור לאביון.

בהמשך דף זה מופיעים ביאורים ופרשנויות של עורכי ויקיטקסט, שאינם בהכרח מייצגים את הפרשנות המסורתית. ביאורים מסורתיים לטקסט ניתן למצוא בקטגוריה: משלי לא כ.

דקויות

מה ההבדל בין שני חלקי הפסוק? - לפי רוב המפרשים, שני החלקים מייצגים שני סוגים של מצוות צדקה:

1. **פרשה** - פתחה את ידה כך שהעני ייקח בעצמו; **שלחה** - הושיטה לתת למי שמתבייש לקחת בעצמו (מצודות).

2. "יש מפרשים שעני הוא מי שאין לו כסף לקנות אוכל, אך אביון יכול להיות שיש לו כסף, אך הוא צריך תמיכה נפשית. לכן לעני היא פורשת את ידה - ובתוך היד מטבע או מאכל. לאביון יש לתת את שתי הידיים, לתמוך, לעודד, לחבק" ([אורי מילר, ויקיטקסט](#)).

3. "ישנה צדקה הבאה בתגובה לבקשה - **כפה פרשה לעני** - כאשר בא עני לאשת חיל, היא פורשת את כפה ונותנת לו משלה. וישנה צדקה הבאה ביוזמת הנותן - **וידיה שלחה לאביון** - אשת חיל שולחת ומחפשת את האביון לו תוכל לתת את מתנתה. שתי בחינות אלו קיימות בצדקה זו לצד זו, ועל האדם לקיים את שתיהן. יוזמתו של האדם לנתינת צדקה, אל לה למנוע אותו מלהיענות לעני הפושט יד בפניו. וכן להיפך - על האדם ליזום ולחפש כיצד ניתן להוסיף בצדקה, מעבר לנתינתו כתגובה לבקשת העניים" ([הרב יהושע וייצמן, ישיבת מעלות](#)).

וכן פירש האר"י על פסוק זה: "הרואה עני ונותן לו צדקה (ללא שהעני ביקש), אז הפרוטה, השקל שנותן – מסמל את האות יו"ד. הכף יד של הנותן, חמש האצבעות - זה כמו אות ה"א. מושיט לעני – זה אות וא"ו. וכשהעני פושט את ידו ולוקח את הפרוטה – זה אות ה"א – יוצא שם ה'. אבל אם העני פושט את ידו בתחילה - אין כאן שם ה' לפי הסדר. ולכן כתוב "כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון", עוד לפני שהעני יבקש" ([הרב מרדכי אליהו, משפטים התשסב](#)).

הקבלות

1. בפסוק אחר נאמר שיש לפזר צדקה לאביונים רבים, (תהלים קיב: [ט](#)): "פִּזֹר נָתַן לְאֲבִיוֹנִים, צְדָקְתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד, קָרְנוֹ תָרוּם בְּכָבוֹד", ובפסוק שלנו מוזכר רק עני אחד ואביון אחד. אולי הסיבה היא שהפסוק בתהלים מדבר על גבר, שדרכו להסתובב בחוץ ולפזר לאביונים רבים, והפסוק שלנו מדבר על אישה, שדרכה לתת יחס אישי לכל נזקק בפני עצמו (וראו גם [חגי הופר](#)).
2. גם בפסוק הקודם נזכרו ידיים וכפיים, ([משלי לא ט](#)): "יָדֶיהָ שְׁלָחָה בְּכִישׁוֹר, וְכַפֶּיהָ תִמְכּוּ פֶלֶךְ". וייתכן שיש כאן רמז, שאשת חיל עוזרת לנזקקים בכך שהיא מסייעת להם לעבוד: "היא מתכננת בחכמה את התמיכה בחלשים, בכך שהיא יוזמת עבודות טוויה".
3. ועל-דרך הדרש: שם אלהים מסמל את מידת הדין, ([תהלים נח יב](#)): "אֵף יֵשׁ אֱלֹהִים שֹׁפְטִים בְּאֶרֶץ". האות ם הסופית, המרובעת והסגורה מכל הכיוונים, מסמלת את סופיות הדין, כביכול אין מקום לערער, ומי שנגזר עליו שיהיה עני - לעולם יהיה עני. אולם אשת חיל פורשת את האות ם והופכת אותה ל-ך, כף פתוחה, ואז שם אלהים הופך להיות אלהיך, שם של תמיכה וישועה לעני, ([ישעיהו מא ז](#)): "אֵל תִּירָא כִּי עֹמֵד אֲנִי, אֵל תִּשְׁתַּע כִּי אֲנִי אֱלֹהֶיךָ, אֲמַצְתִּיךָ אֵף עֲזַרְתִּיךָ אֵף תִּמְכְּתִיךָ בְּיַמִּין צְדָקִי" (ע"פ רמ"ד ואל"י).

דף זה הוסב אוטומטית מאתר הניווט בתנ"ך. ([הקישור המקורי](#)) יתכן שבגלל שגיאה בתוכנת ההסבה נפלו טעויות. אתם מוזמנים לתקן את הטעויות, ולמחוק הודעה זו מהדף.

[קיצור דבר](#): tnk1/ktuv/mj/31-20

About this digital edition

This e-book comes from the online library [Wikisource](#)^[1]. This multilingual digital library, built by volunteers, is committed to developing a free accessible collection of publications of every kind: novels, poems, magazines, letters...

We distribute our books for free, starting from works not copyrighted or published under a free license. You are free to use our e-books for any purpose (including commercial exploitation), under the terms of the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported](#)^[2] license or, at your choice, those of the [GNU FDL](#)^[3].

Wikisource is constantly looking for new members. During the realization of this book, it's possible that we made some errors. You can report them at [this page](#)^[4].

The following users contributed to this book:

- שולחן עורך
- Erel Segal
- Ori229

1. [↑ https://wikisource.org](https://wikisource.org)
2. [↑ https://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0](https://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)
3. [↑ https://www.gnu.org/copyleft/fdl.html](https://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)
4. [↑ https://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium](https://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium)